

Referanser: KM 06/10, KR 30/20

Arkivsak: 20/03438-1

Endring i kirkeordninger og delegasjoner til kirkerådet – (KM 2020)

Sammendrag

Kirkemøtet 2019 vedtok kirkeordning for Den norske kirke. Det er behov for å gjøre noen mindre endringer før kirkeordningen skal tre i kraft. Herunder er det ønskelig at Kirkemøtet tar inn i kirkeordningen at den skal tre i kraft fra kommende årsskifte.

I kirkeordningens § 18 om blant annet låneopptak på soknets vegne foreslås det tatt inn en ny bestemmelse. Forslaget her er at bispedømmerådet utpekes til det organ som skal motta melding i konkrete situasjoner som vedrører regnskap og revisjon for soknets organer. Dette vil være i medhold av en ny forskrift om økonomiforvaltningen i soknets organer. Forslag til ny forskrift er på høring, og forskriften skal vedtas før årsskiftet, men etter Kirkemøtet 2020. Kirkerådet bør derfor gis fullmakt til å vedta de nødvendige tilpasninger dersom endelig forskrift avviker fra det foreliggende forslaget.

Det foreslås også at det i paragrafen om saksbehandlingsregler tas inn en egen forrangsbestemmelse om at kirkeordningen i tilfelle av motstrid skal gå foran andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller andre kirkelige organ. Samtidig foreslås tittelen på paragrafen endret for å avspeile paragrafens nye innhold.

Videre er det behov for en overgangsbestemmelse som viderefører de underliggende regelverk vedtatt i medhold av kirkeloven. Denne foreslås supplert med et eget delegasjonsvedtak som gir Kirkerådet myndighet til i en overgangsfase å vedta de nødvendige tilpasninger i bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven.

Kirkemøtet bør også gi Kirkerådet delegert myndighet til å foreta mindre endringer i bestemmelser gitt av Kirkemøtet – først og fremst for at henvisninger til kirkeloven kan erstattes med riktige henvisninger.

Da Kirkemøtet behandlet kirkeordningen i fjor, falt overskriften til kapittel 1 ut i samband med redigeringen før det endelige vedtaket. Overskriften foreslås nå tatt inn igjen.

Forslag til vedtak

I

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende endringer i kirkeordning for Den norske kirke:

Ny tittel på kapittel 1 skal lyde:

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

Tittel på § 18 skal lyde:

§ 18. Opptak av lån på soknets vegne og andre økonomibestemmelser for soknet

Nytt § 18 fjerde ledd skal lyde:

I medhold av forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke skal bispedømmerådet

- a) motta melding fra kirkelig fellesråd om utsatt inndekning i organet i henhold til forskriftens § 17 syvende ledd siste punktum,*
- b) motta kopi av revisjonsberetning fra revisor dersom revisor ikke avgir positiv uttalelse om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og*
- c) motta innberetning fra revisor dersom det i organ for soknet ikke er avlagt regnskap innen 1. juli i året etter regnskapsåret, jf. forskriftens § 18 fjerde ledd.*

Tittel på § 42 skal lyde:

§ 42. Saksbehandlingsregler for kirkelige organer og forholdet mellom kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

§ 42 nytt siste ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

Ny § 44 skal lyde:

§ 44. Overgangsregler

Forskrifter og andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ i medhold av kirkeloven gjelder også etter at kirkeordningen har trådt i kraft. Så langt de passer gjelder det samme for bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven der disse ikke er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

Ny § 45 skal lyde:

§ 45. Ikrafttredelse

Kirkeordningen trer i kraft 1. januar 2021.

II

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

A.

Til § 18 nytt fjerde ledd

1. Vedtak om kirkeordningen § 18 nytt fjerde og femte ledd og endret tittel på paragrafen er truffet med forbehold om at forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke § 17 syvende ledd siste punktum, § 18 tredje ledd annet punktum og § 18 fjerde ledd blir vedtatt av departementet i samsvar med høringsforslag av 13. juli 2020 og at forskriften trer i kraft 1. januar 2021.

2. Kirkerådet gis myndighet til å vedta et eventuelt utsatt tidspunkt for ikrafttredelsen av kirkeordningen § 18 nytt fjerde og femte ledd og endret tittel på paragrafen dersom forskriften trer i kraft senere enn 1. januar 2021.

3. Kirkerådet gis samtidig myndighet til å vedta de nødvendige tilpasninger i kirkeordningen § 18 nytt fjerde og femte ledd dersom den vedtatte forskriften gir behov for det. Disse eventuelle tilpasninger gjelder frem til Kirkemøtet har behandlet spørsmålet.

B.

Til annet punktum i ny § 44

Kirkerådet gis myndighet til å vedta de nødvendige tilpasninger i bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven, der disse ikke er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

C.

Kirkerådet gis i samband med lovreformen myndighet til å gjøre mindre endringer i bestemmelser truffet av Kirkemøtet i medhold av kirkeloven.

Saksorientering

I

Saksorientering til Kirkerådet

Kirkerådet får nå til ny behandling den sak som rådet behandlet i sitt møte i mars i år, jf. sak KR 30/20. Grunnen til at Kirkerådet får saken til revidert behandling før oversendelse til Kirkemøtet, er blant annet behovet for å justere innholdet i bestemmelsen om ikrafttredelse. Siden Kongen nå har vedtatt ikrafttredelsesdato, blir det unødvendig og lite pedagogisk å ha en bestemmelse i kirkeordningen som sier at Kirkerådet skal bestemme når kirkeordningen trer i kraft, herunder i form av eventuell delt ikrafttredelse, slik vedtaket i sak KR 30/20 la opp til. Slik den vedtatte loven lyder, er det heller ikke behov for en slik deling. Hvis Kirkemøtet hadde blitt gjennomført som planlagt i april, altså før Kongens vedtak om ikrafttredelse, ville dette stilt seg annerledes.

Videre vil det allikevel ikke vil være behov for forslaget til ny § 44 annet ledd, slik som Kirkerådet ved forrige behandling av saken vedtok å foreslå for Kirkemøtet:

Kirkerådet kan gjøre tilpasninger i kirkeordningen dersom dette er nødvendig på grunn av endelig vedtak om ny trossamfunnslov. Slike bestemmelser gjelder midlertidig frem til Kirkemøtet kan behandle saken.

Denne bestemmelsen bør altså ikke tas inn i kirkeordningen som en ny bestemmelse.

Siden forrige behandling av saken i Kirkerådet, har departementet lagt frem på høring et forslag til ny forskrift om økonomiforvaltningen i soknets organer, til avløsning av dagens forskrift fra 2003. Forskriften vil bli hjemlet i ny lovs § 14 sjette ledd. Tre steder i forskriftsforslaget vil det ligge til Kirkemøte å utpeke det kirkelige organ som i skal motta melding om særskilte forhold av økonomisk karakter i soknet. Denne utpekingen bør tas inn i kirkeordningen, og må fastsettes før trossamfunnsloven trer i kraft 1. januar 2021. Se nærmere i pkt. 2 nedenfor i saksorienteringen til Kirkemøtet, herunder om foreslått plassering i kirkeordningen. Siden den aktuelle forskriften ikke vil bli vedtatt før etter Kirkemøtet, er det behov for å ta forbehold om at forskriften trer i kraft fra årsskiftet og at den gis det innhold som nå er foreslått. Se også om dette i pkt. 2.

Endelig foreslås det av pedagogiske grunner å endre tittelen på kirkeordningen § 42. Det er behov for å avspeile endringen om at også en bestemmelse om trinnhøyde blir tatt inn i denne paragrafen. Her foreslås nå tittelen å lyde slik:
Saksbehandlingsregler for kirkelige organer og forholdet mellom kirkeordningen og annet kirkelig regelverk.

I marsmøtet vedtok Kirkerådet å foreslå følgende ny § 44:

Forskrifter gitt av Kirkemøtet eller Kirkerådet i medhold av kirkeloven gjelder også etter at kirkeordningen har trådt i kraft. Så langt de passer gjelder det samme for bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven der disse ikke er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

Som *et supplement* til annet punktum foreslås det ved eget delegasjonsvedtak å gi Kirkerådet myndighet til i en overgangsfase å vedta de nødvendige tilpasninger i bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven. Slik myndighet vil bare gjelde frem til disse bestemmelsene er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ. Se forslaget til vedtak pkt. II.B og omtalen i pkt. 4.4 nedenfor.

Saken er bygget noe ut med ytterligere et forslag til delegasjon til Kirkerådet. Bakgrunnen er ønsket om å muliggjøre at Kirkerådet før årsskiftet kan oppdatere regelverk gitt av Kirkemøtet slik at de ikke inneholder utdaterte henvisninger til kirkeloven. Det er derfor ønskelig at Kirkerådet ber Kirkemøtet om myndighet til å foreta mindre endringer i de regelverk der det fra før ikke er gitt en særskilt endringshjemmel til Kirkerådet. Hvis Kirkerådet gis slik myndighet, kan Kirkerådet i sitt desembermøte *samlet* gjøre de nødvendige oppdateringer.

Det er ønskelig å endre forslaget til § 42 nytt siste ledd og § 44 første punktum, slik at *Kirkerådet* erstattes med *annet kirkelig organ*.

Saksorienteringen til Kirkemøtet vedrørende forrangsbestemmelse og overgangsregler er noe bearbeidet siden marsmøtet.

II

Saksorientering til Kirkemøtet

1. Innledning og oversikt

Formålet med denne saken er først og fremst å foreslå noen mindre endringer og tillegg til den kirkeordning Kirkemøtet vedtok i 2019.

Tre av de fem forslagene til endringer i kirkeordningen har direkte sammenheng med at kirkeloven oppheves og ny lov samtidig skal tre i kraft.

Forslagene har i hovedsak teknisk karakter. Kirkerådet har derfor ikke ansett det som nødvendig å sende forslaget på høring. Forslaget til endringer i § 18 er unntaket. Her har det imidlertid av tidsmessige grunner ikke vært *mulig* å gjennomføre en høring i og med at departementets forslag til ny økonomiforskrift for soknets organer ble fremmet i juli.

Forslagene består i:

- å ta inn i kirkeordningen at bispedømmerådet utpekes til å motta meldinger i medhold av ny forskrift om økonomiforvaltningen for soknets organer (§ 18 nytt fjerde ledd),
- å innføre en forrangsbestemmelse som presiserer at kirkeordningen går foran underliggende regelverk ved motstrid (§ 42 nytt siste ledd),
- å innføre en overgangsregel, slik at underliggende regelverk vedtatt i medhold av kirkeloven videreføres (ny § 44) og

- å innføre en bestemmelse om ikrafttredelse (ny § 45)

I tillegg foreslår Kirkerådet å ta inn en tittel for kapittel 1 i kirkeordningen. Denne ble uteglemt i 2019.

Som en forlengelse av to av forslagene – se om §§ 18 og 44 – er det behov for å delegere myndighet til Kirkerådet. Dette anbefales gjort utenfor selve kirkeordningen.

2. Ny økonomiforskrift for soknets organer – forslag til § 18 nytt fjerde og femte ledd

2.1 Innledning og bakgrunn

Ved høringsnotat av 13. juli i år og med høringsfrist 12. oktober har departementet lagt frem på høring et forslag til ny *forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke*. Den nye forskriften skal avløse dagens forskrift fra 2003 og vil bli hjemlet i ny lovs § 14 sjette ledd. Etter forslaget til forskrift § 22 skal den tre i kraft samtidig med ny lov.

Tre steder i forskriftsforslaget vil det ligge til Kirkemøtet å utpeke det kirkelige organ som skal motta melding om særskilte forhold av økonomisk karakter i soknets organer. Konkret dreier det seg om tre angitte situasjoner som vedrører regnskap og revisjon.

Denne utpekingen bør tas inn i kirkeordningen. Saklig sett passer det best i § 18, som er en videreføring av kirkeloven § 16 om blant annet låneopptak på soknets vegne.¹

Slik lyder kirkeordningen § 18 etter vedtaket i 2019:

§ 18. Opptak av lån på soknets vegne²

På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerrådet.

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.

Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerrådet. Bispedømmerrådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.

¹ Bestemmelsen i kirkeloven § 16 tredje ledd om at *et sokn ikke kan tas under konkurs eller åpne gjeldsforhandling etter konkursloven*, er ikke tatt inn i kirkeordningen § 18. Grunnen er at denne bestemmelsen – med en språklig forbedring – er videreført i ny lovs § 14 siste ledd.

² Som vi kan se ble det viktige tillegget «m.v» i tittelen til kirkeloven § 16 uteglemt i kirkeordningen § 18. Nå er det bare *første* ledd av § 18 som er dekket av tittelen. Som vist nedenfor vil dette bli rettet opp med forslaget til ny tittel.

Særlig kirkeordningen § 18 tredje ledd om betalingsinnstilling har en viss *saklig sammenheng* med den ene forskriftsbestemmelsen, jf. nedenfor om § 17 syvende ledd vedrørende merforbruk og utsatt inndekning.

2.2 Departementets forslag til ny økonomiforskrift – de aktuelle bestemmelser

Slik lyder de ovenfor omtalte forslag til forskrift med hjemler for Kirkemøtet:

§ 17 *Årsavslutningen, regnskapsfrister og behandlingen av årsregnskap*

(...)

(7) Merforbruk som ikke kan dekkes på budsjettet i det år regnskapet legges fram, skal føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Under særlige forhold kan soknets organer, etter å ha foretatt de nødvendige endringer i økonomiplanen, vedta at merforbruket skal dekkes over inntil ytterligere to år. Vedtak om utsatt inndekning i sokn i kommuner med flere sokn skal meldes til organ for soknet på kommunenivå. Vedtak om utsatt inndekning i organ for soknet på kommunenivå skal meldes til det organet i Den norske kirke som Kirkemøtet bestemmer.

§ 18 *Revisjon*

(...)

(3) Revisjonsberetning avgis til vedkommende råd innen frister i § 17 i denne forskriften. Dersom revisor ikke avgir positiv uttalelse om godkjenning av regnskapet, skal kopi av revisjonsberetningen sendes det organet i Den norske kirke som Kirkemøtet bestemmer. Dette organet kan oppnevne et utvalg på tre medlemmer til å vurdere tiltak. Utvalgets medlemmer kan ikke være medlemmer av vedkommende råd.

(4) Dersom det ikke er avlagt regnskap innen 1. juli i året etter regnskapsåret, skal revisor innberette dette til det organet i Den norske kirke som Kirkemøtet bestemmer

Høringsnotatet side 9 understreker – i tråd med ordlyden i forslaget – at det er tale om «ei orienterende melding til kyrkjeleg organ». Selv om uttalelsen fremkom ved omtalen av forskriftsforslagets § 17 syvende ledd, er det dekkende også for de to andre situasjonene der melding skal mottas. Kirkerådet nevner dette for å forklare hvorfor Kirkerådet i sitt forslag til bestemmelse i kirkeordningen ikke bruker begrepet *myndighet*, da det ville passet dårlig.

2.3 Vurderinger og forslag

Ikke minst i lys av bispedømmerådets rolle etter kirkeordningen § 18 tredje ledd finner Kirkerådet det klart at det er bispedømmerådet som er nærmest til å ha den aktuelle funksjon i de tre tilfellene. Videre svarer en slik utpeking godt med bispedømmerådets myndighet etter § 18 første ledd. Utpekingen støttes av at bispedømmerådet i andre paragrafer har myndighet overfor soknet i spørsmål som er av økonomisk karakter, jf. således §§ 20, 21 og 22.

Kirkerådets forslag til ny tittel på § 18 er «Opptak av lån på soknets vegne og andre økonomibestemmelser for soknet».

Nytt § 18 fjerde ledd foreslås gitt slik ordlyd:

I medhold av forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke skal bispedømmerådet

- a) motta melding fra kirkelig fellesråd om utsatt inndekning i organet i henhold til forskriftens § 17 syvende ledd siste punktum,
- b) motta kopi av revisjonsberetning fra revisor dersom revisor ikke avgir positiv uttalelse om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og
- c) motta innberetning fra revisor dersom det i organ for soknet ikke er avlagt regnskap innen 1. juli i året etter regnskapsåret, jf. forskriftens § 18 fjerde ledd.

2.4 Forbehold om forskriftens innhold og ikrafttredelse – behovet for delegasjon

Departementet ventes å vedta forskriften tidsnok til at den kan tre i kraft før årsskiftet, jf. også forslaget til § 22 omtalt ovenfor. Det bør for ordens skyld allikevel tas inn et forbehold om at forskriften trer i kraft fra 1. januar 2021.

Like viktig er det å ta forbehold om at det *vedtatte* innholdet i forskriften – som endringsforslaget i kirkeordningen § 18 baserer seg på – svarer til departementets forslag gjengitt ovenfor i pkt. 2.2.

For begge tilfeller bør Kirkerådet gis myndighet til å gjøre tilpasninger. Se forslaget til vedtak pkt. II.A.

3. Forrangsbestemmelse – forslag til § 42 nytt siste ledd

3.1 Innledning

Trinnhøydeprinsippet (lex superior) er et rettslig prinsipp som innebærer at rettsregler av høyere rang går foran regler av lavere rang dersom det er motstrid mellom reglene etter at disse er tolket med utgangspunkt i sin ordlyd og andre relevante rettskilder. Kirkeloven, som er en formell lov vedtatt av Stortinget, går således i tilfelle av motstrid foran regler gitt i medhold av loven. Det vil være forskrifter gitt av Kongen eller departementet, Kirkemøtet, Kirkerådet eller eventuelt annet kirkelig organ.

Både store deler av selve kirkeordningen og andre bestemmelser gitt i medhold av den nye loven vil ha rang som forskrift. I utgangspunktet vil derfor ikke ovennevnte trinnhøydeprinsipp komme til anvendelse. Se noe nærmere om forskrifter i pkt. 4 nedenfor.

Når spørsmålet om forrang for kirkeordningen allikevel er relevant, skyldes det at kirkeordningen ved sitt nærmere innhold kjennetegnes av å være av *overordnet karakter*.

3.2 Behovet for en generell forrangsbestemmelse

I kirkeordningen § 2 første ledd heter det at kirkens «ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag», altså kapittel 1. Hovedinnholdet i denne bestemmelsen er forholdet mellom kapittel 1 og resten av *selve* kirkeordningen. Det fremgår av tittelen på § 2.

Kirkerådet mener at det ved siden av denne bestemmelsen er ønskelig med en forrangsbestemmelse av mer generell karakter. En slik bestemmelse kan bestå i at *hele* kirkeordningen ved motstrid skal ha forrang fremfor andre bestemmelser Kirkemøtet eller annet kirkelig organ har vedtatt.

Begrunnelsen er at kirkeordningen etter sitt innhold kjennetegnes av å være av overordnet karakter. Kirkerådet viser til at kirkeordningen både inneholder det overordnede rammeverket for organiseringen av Den norske kirke og samtidig fastsetter en rekke bestemmelser av prinsipiell karakter.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtets intensjon ikke har vært at Kirkemøtet – langt mindre andre kirkelige organ – skal kunne treffe bestemmelser *utenfor* selve kirkeordningen som er i strid med kirkeordningens egne bestemmelser. I motsatt fall ville det innebære at kirkeordningens innhold kunne bli endret gjennom annet regelverk.

Kirkerådet mener dette bør komme til uttrykk i kirkeordningen gjennom en forrangsbestemmelse. Kirkerådet foreslår å ta denne inn som et nytt siste ledd i paragrafen om saksbehandlingsregler, altså § 42. Paragrafens tittel må samtidig endres.

Forslaget har til følge at prinsippet om at nyere rettsregler går foran eldre (prinsippet om *lex posterior*), *ikke* vil komme til anvendelse dersom det har til følge at regler i kirkeordningen blir tilsidesatt av annet regelverk.

Ordlyden i tillegget til § 42 foreslås slik:

Bestemmelsene i kirkeordningen skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

4. Overgangsregler – forslag til § 44

4.1 Innledning om problemstillingen: forskrifter gitt med hjemmel i en lov som blir erstattet av en ny lov

Når en lov oppheves, vil i utgangspunktet også forskrifter gitt med hjemmel i loven være uten rettslig virkning.

I tilfeller hvor det er behov for at forskrifter gitt med hjemmel i den tidligere loven fortsatt skal gjelde, er det vanlig å presisere *i den nye loven* at forskrifter gitt med hjemmel i gammel lov fortsatt skal gjelde.

Strengt tatt er det ikke nødvendig med en slik presisering i den nye loven hvis de aktuelle forskriftene *kunne* vært gitt i medhold av denne. Men det vil ikke alltid kunne gis et klart svar på dette spørsmålet.

Det følger av intensjonen med ny lovs kapittel 3 at det ikke har vært aktuelt for *Stortinget* å treffe beslutning om slik videreføring. Bortsett fra der den nye loven har gitt departementet eller Kongen myndighet, blir det opp til Kirkemøtet å ta stilling til behovet for videreføring.

4.2 Det kirkelige regelverk

Det er en rekke regelverk som er vedtatt i medhold av kirkeloven. Dette er regelverk knyttet til blant annet tilsetninger og kvalifikasjonskrav, tjenesteordninger, valgeregler, virksomhetsregler for kirkelige rådsorganer, regler om kirkebygg og medlemsregister. Lovsamlingen for Den norske kirke, som både finnes i trykket utgave og på kirken.no, har en oversikt og viser i hovedsak hvilke underliggende regelverk det er snakk om og hva som er reglenes hjemmel.

Kirkeordningen vedtatt i fjor bygger innholdsmessig på kirkeloven, og de forskriftshjemlene i kirkeloven som legger myndighet til Kirkemøtet i dag er videreført i kirkeordningen, dels som en *gjentakelse* av hjemmel som Kirkemøtet er gitt i den nye loven.³

4.3 Vurdering av behov og forslag til bestemmelse

Det som i denne omgang er viktig, er å avklare videreføringen av eksisterende regelverk – for å unngå tvil om et regelverk er videreført eller ikke. Det vil også være ryddig overfor Lovdata hvor dagens regelverk er publisert.

Som en *følge av* den kirkeordning som ble vedtatt, er det behov for å videreføre underliggende regelverk gitt i medhold av kirkeloven. Dette var samtidig en forutsetning for innrettingen av den ordning Kirkemøtet valgte.

Om og i tilfelle i hvilken utstrekning tiden tilsier en fornyelse av dette regelverket, må vurderes konkret for hvert enkelt av dem.

Slik videreføring nå kan best gjøres gjennom en bestemmelse i kirkeordningen.

Mesteparten av underliggende regelverk til kirkeloven er i dag gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ, i all hovedsak av Kirkerådet. Det foreslås derfor en bestemmelse om at forskrifter og andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ i medhold av kirkeloven, også skal gjelde etter at kirkeordningen har trådt i kraft.

På enkelte områder har også departementet gitt nærmere regler som det etter kirkeordningens ikrafttredelse vil være opp til Kirkemøtet å treffe vedtak om. Et

³ Se §§ 15 første ledd annet punktum og 17 siste ledd. Siden det her vanskelig kan sies at disse hjemlene dekkes av den generelle organiseringskompetansen i § 12 annet ledd – slik at de aktuelle regler også *kunne* vært gitt i medhold av denne – er det de nevnte to bestemmelsene i ny lov, ikke kirkeordningen, som er de egentlige forskriftshjemler.

eksempel på slike regler er bestemmelser om endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti. Se nå kirkeordningen § 3.⁴

Det foreslås derfor tatt med en egen bestemmelse om at også bestemmelser gitt av departementet skal videreføres – men da bare så langt de passer.

Kirkerådets forslag til ny § 44 er slik:

Forskrifter og andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ i medhold av kirkeloven gjelder også etter at kirkeordningen har trådt i kraft. Så langt de passer gjelder det samme for bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven der disse ikke er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

4.4 Behovet for tilpasninger – delegasjon til Kirkerådet

Det kan være behov for å gjøre enkelte tilpasninger i regler gitt av departementet frem til en sak om regelendring kan eller bør behandles av Kirkemøtet.

Frem til bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven blir erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ, er det derfor ønskelig at Kirkerådet gis myndighet til å vedta de nødvendige tilpasninger i bestemmelsene.

Som et supplement til annet punktum foreslås det derfor ved eget delegasjonsvedtak å gi Kirkerådet slik myndighet i en overgangsfase. Se forslaget til vedtak pkt. II.B.

5. Ikrafttredelse av kirkeordningen – forslag til ny § 45 – merknad om kunngjøring i Lovdata

Innholdsmessig skal kirkeordningen i hovedtrekk *avløse kirkeloven*. I lys av dette skal kirkeordningen tre i kraft *fra samme tid* som kirkeloven oppheves og ny lov trer i kraft.

Kongen besluttet ved kongelig resolusjon av 24. april i år at kirkeloven oppheves og ny lov trer i kraft fra 1. januar 2021.

Som siste paragraf i kirkeordningen foreslår Kirkerådet at det i § 45 heter at *kirkeordningen trer i kraft 1. januar 2021*.

6. Innsetting av uteglemt tittel på kapittel 1

I forbindelse med redigeringen av kirkeordningen under kirkemøtebehandlingen i fjor falt dessverre tittelen på kapittel 1 ut. At det var en ren inkurie, ser vi av § 2 annet ledd som brukere begrepet «Den norske kirkes grunnlag».

Tittelen foreslås tatt inn igjen.

⁴ Her har departementet gitt nærmere regler i brev av 27. juni 2017 om *avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling – myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiinndelingen innenfor bispedømmet*.

7. Mindre endringer i regelverk fastsatt av Kirkemøtet – behovet for delegert hjemmel til Kirkerådet

En del regelverk fastsatt av Kirkemøtet inneholder en egen bestemmelse der Kirkerådet gis hjemmel til å *foreta mindre endringer* i regelverket. Se for eksempel regler for bruk av kirkene § 21. Andre regelverk har ikke en slik delegasjonshjemmel. Se for eksempel tjenesteordningene.

Fra årsskiftet er det ønskelig med en oppdatering slik at det gis korrekt henvisning til annet regelverk – herunder om hjemler og rammer for reglene. Bakgrunnen her er at kirkeloven vil bli opphevet og ikke lenger være en relevant henvisning. Slik oppdatering vil klart falle inn under «mindre endringer» som Kirkerådet kan fastsette der rådet er gitt hjemmel til det. Tilsvarende vil gjelde rene redigeringer som følge av overgangen fra kirkelov til trossamfunnslov og kirkeordning.

Det er lite hensiktsmessig at Kirkemøtet selv skal måtte foreta oppdateringer av regelverk der slik hjemmel som nevnt ikke er gitt Kirkerådet i det enkelte regelverk. Kirkerådet vil før årsskiftet uansett ha utført denne opprydding der rådet *fra før* har hjemmel til det.

Det er derfor ønskelig at Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer *også* i de regelverk der det fra før ikke er gitt slik endringshjemmel til Kirkerådet.

Det vil dreie seg om en éngangshjemmel – alene knyttet til denne reformen.

Hvis Kirkemøtet i oktober gir Kirkerådet gis slik myndighet, kan Kirkerådet i sitt desembermøte *samlet* gjøre de nødvendige oppdateringer. Slik kan regelverket bli oppdatert før reformen trer i kraft.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget har ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. *Utvalget* omtalt i departementets forskriftsforslag § 18 tredje ledd vil bare bli opprettet der den helt spesielle situasjon oppstår som utløser behov for det. Kirkerådet har imidlertid ikke foreslått å ta inn en dublett av forskriften i kirkeordningen § 18.